

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 1 / 5

Teknik og Miljøforvaltningen
Center for Miljø
Lone Reiff

Høringssvar Grøn hverdag og livskvalitet

28.08.2012

Bispebjerg Lokaludvalg er glade for at kunne kommentere og bidrage til udviklingen af en Agenda 21 plan. Dette høringssvar har været drøftet i klimatilpasningsgruppen samt bymiljøudvalget og efterfølgende i Lokaludvalget.

Målgruppe

Borgerne skal bidrage til at løse de mange udfordringer, vi har omkring miljø og klima – derfor giver det god mening at lave en Agenda 21 plan. Agenda 21 handler om at skabe en bæredygtig udvikling i det 21. Århundrede. Bevidstgørelse af borgere, inddragelse, lokale aktiviteter og initiativer spiller en væsentlig rolle i dette. Der er helt klart brug for at gøre Agenda 21 nærværende og tilgængeligt for borgerne, for at vi får igangsat en række initiativer som bidrager til den bæredygtige udvikling – og her rammer overskriften med grøn hverdag og livskvalitet plet!

Som Lokaludvalg med særlig forpligtelse ift miljøarbejdet, er agendaplanen et godt udgangspunkt for et konstruktivt samarbejde omkring specifikke indsatser. Vi ser i høj grad planen som rettet mod organisationer, foreninger og kommunale instanser med fokus på bæredygtighed. I mindre grad ser vi planen som rettet mod borgerne, til trods for forordet. Planen kan dog styrkes og gøres mere borgerrettet ved at gøre den mere inviterende og åben. Der kan stilles flere spørgsmål ved indsatserne, og måden de gennemføres på, og der kan sættes kontaktpersoner på de enkelte indsatser, så dialogen kan blomstre.

Planens begrænsninger

Men hvor overskriften lader os tro, at borgernes livskvalitet og engagement i miljøproblematikken er i fokus, så bliver man senere klar over, at hensigten med planen lige så vel er, at få borgerne til at løfte de kommunale mål og kedelige driftopgaver. Herudover er der emner, som er relevante ift. at skabe en bæredygtig udvikling, men som slet ikke bliver nævnt i planen.

Vi vil derfor opfordre til, at der som indledning til planen åbent erkendes, at det ikke er en fuldkommen liste over initiativer, som befolkningen kan engagere sig i og dermed mindske den samlede miljøpåvirkning. Men at der nærmere er tale om en plan for udvalgte tiltag, hvor kommunen kan være en medspiller. En anden udfordring er, at planens status ikke står klar – er der tale om en hensigtserklæring/ inspirationskatalog eller er der tale om en forpligtende plan med mål og succeskriterier?

Indhold i planen

I forlængelse af overskriften ”Grøn hverdag og livskvalitet” så handler det netop om at indtænke miljøarbejdet i de relationer folk allerede indgår i, og gøre miljø og klima nemt og overskueligt for den brede befolkning. Det handler også om at ride med på de bølger, der allerede er, og som bliver betragtet som livskvalitet. Set i det perspektiv kan det undre,

Bispebjerg LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 2 / 5

at man i planen slet ikke berører emner som fødevarer – herunder alt fra madspild, økologi, fødevarernes klimamæssige aftryk, og fællesskaber omkring madlavning, dyrkning osv. Det er et emne som er tæt forbundet med livskvalitet og netværk og samtidig har en ganske relevant miljø- og klimaeffekt.

Omvendt er der andre initiativer, som synes at have fået for meget plads i planen, herunder ”Hold din gade og bydel ren” og ”Støt med dit skod”. Set i forhold til de store udfordringer som energibesparelser og varmebesparelser, så virker det absurd ved siden af indsatsen omkring oprydning i gaderne. Sidstnævnte synes i højere grad at handle om besparelser på renholdelse.

Realisering og samarbejde

Lokaludvalgene vil gerne samarbejde omkring initiativer, som gør bydelen mere bæredygtig, især når det gælder initiativer, som er spiret og løftet af de lokale. Samtidig bliver vi også overvældet af de høje forventninger, når Lokaludvalgene er nævnt som samarbejdspart under 15 ud af de 17 foreslåede initiativer. Såfremt der findes de fornødne ressourcer til realiseringen, vil LU naturligvis gerne bistå med faglig sparring, kendskab til bydelen og de relevante lokale netværk.

I nedenstående bilag har Bispebjerg Lokaludvalgt forholdt sig til de konkrete 17 aktiviteter

Spar på energien i hjemmet:

Der er store besparelser at hente i boligforeningerne – både på fælles arealerne og i den enkelte husholdning. Et kursus for ejendomsfunktionærer og viceværter fungerer rigtig godt, når der er tale om store enheder. Mange andelsforeninger er ganske små med 2-3 opgange, og her har man ikke en vicevært, men har fordelt opgaverne mellem bestyrelsesmedlemmerne, som ofte i forvejen yder en stor frivillig indsats. Herudover er der udskiftning i bestyrelserne. Der ligger derfor en stor indsats i det opsøgende arbejde og gentagelse, for at sikre at viden kommer med til den næste bestyrelse. Herudover skal der formentlig tænkes i kompensation til de bestyrelsesmedlemmer, som må tage fri for arbejde, for at deltage i kursus. Bispebjerg Lokaludvalg vil gerne formidle kontakter på boligforeninger til kommunen og i et begrænset omfang deltage i udvikling af et koncept.

Energireovering af boliger i København:

Her er en af de indsatser, som kræver stor opmærksomhed, og som er vigtig for at kunne reducere CO2 udslippet. Det er en udfordring med den eksisterende bygningsmasse, som har et stort energiforbrug. Her er brug for nem og overskuelig vejledning – både til de borgere, som skal forstå og betale renoveringerne og ikke mindst til de håndværkere og entreprenører, som skal tilegne sig ny viden og nye teknikker. Vi lærer bedst, når vi oplever tingene ”live” og i en form som svarer til den udfordring vi står med derhjemme. Vi har derfor brug for en række demonstrationshuse, som er sammenlignelige med den bygningsmasse som byen har - det vil sige villaer som er bevaringsværdige, øvrige villaer/parcelhuse, mindre etageejendomme osv. I Bispebjerg arbejder vi for omdannelse af Karens Hus til netop sådan et demonstrationshus! Huset er en gammel villa fra 1913, bevaringsværdigt i klasse 6 og en del af Kultur- og Fritidsforvaltningen. Der er indledt et samarbejde med GATE 21 og kommunen. Såfremt der findes den nødvendige finansiering, vil huset blive et demonstrationseksempel åbent for alle – målrettet håndværkere, entreprenører og villaejere. Såfremt dette bliver realiseret, vil vi kunne bidrage med en stor del af den nødvendige indsats under dette tema.

Hjælp til klimatilpasning:

Klimatilpasning er et af de områder, hvor borgerne er aktivt opsøgende, fordi oversvømmelserne har skabt konkrete problemer i kældre. Det, som er udfordringen, er, at gennemskue hvilke løsninger der er mulige med de givne forudsætninger som forurening, grundvandsstand osv. Herudover er der behov for tilskudsordninger for at komme i gang. Vi ser det som en rigtig god idé, at kommunen i samarbejde med KE laver opsøgende

Bispebjerg LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 3 / 5

arbejde i områder med potentiale. Bispebjerg Lokaludvalg har i 2012 haft fokus på netop klimatilpasning og har afholdt en del arrangementer målrettet boligforeninger og villaejere, ekskursioner til Augustenborg, og en række rundvisninger i København, hvor man har indarbejdet forskellige regnvandsløsninger. Vi vil gerne fortsat arbejde for klimatilpasning og samarbejde med kommunen om indsatser i bydelen, men vi forventer, at vores primære miljøsindsats i 2013 kommer til at omhandle andre temaer.

Det kreative ressourceværksted:

Der er rigtig mange gode aspekter ved et ressourceværksted, hvor gamle ting kan få nyt liv. Her får vi mindsket affaldsmængderne, vi får aktiveret kreative sjæle og forskellige værksteder og uddannelsesinstitutioner kan inddrages. I Bispebjerg bydel får vi i august en genbrugsstation under Bispeengbuen. I modsætning til de fleste genbrugsstationer er denne placeret tæt på et boligområde med fagskoler, kreative miljøer, Bolsjefabrikken, og ikke mindst et nyopstartet områdefornyelse (områdeløft Fuglekvarteret). Vi ser gode muligheder i at igangsætte et ressourceværksted i dette område, og tanken blev allerede formuleret i opstartsfasen af områdefornyelsen efterår 2011. Bispebjerg Lokaludvalg vil naturligvis gerne deltage i processen frem til etableringen af et sådant værksted.

Mere genanvendelse gennem forsøg hos borgerne:

Vi ser det som rigtig positivt, at kommunen etablerer en ordning, hvor der kan søges om støtte til forsøgsordninger og vejledning. Affald er et tema, som især de større boligforeningerne ofte henvender sig omkring. Vi har derfor viden om almene foreninger, som ønsker indspark til bedre håndtering og udvidet håndtering af affaldet. Bispebjerg Lokaludvalg formidler gerne kontakter og deltager i udvikling af forsøgsordninger.

Hold din gade og bydel ren:

Bispebjerg Lokaludvalg forventer ikke at spille en rolle ift events omkring renholdelse. Vi ser det som en event, som først og fremmest hjælper på kommunens driftbudget, men som ingen effekt har på det overordnede miljøarbejde. Vi foreslår, at man ser eventen som en del af en holdningsbearbejdelse og indtænkes i klimaambassadør projektet i byens skoler.

Fremme af byens mangfoldighed af dyr og planter:

Vi ser det som et rigtig godt initiativ til både at skabe plads til naturen i byen, fremme borgernes indsigt og forståelse for naturen, og ikke mindst skabe nye fællesskaber med naturen som omdrejningspunkt. Bispebjerg Lokaludvalg har i forvejen fokus på Utterslev mose og Lersøparken med de ønsker der er til øget biologisk mangfoldighed og flere rekreative muligheder. Derfor ligger indsatsen i tråd med vores fokus. Vi tror især på de fællesskaber, hvor de frivillige får en rekreativ oplevelse som bidrager til livskvaliteten – gennem deltagelse i et biavlslaug, fårelaug, frugtplantage laug osv. For at sikre en vedholdenhed og forankring af initiativerne, så er det også vigtigt med en opbakning. Der er derfor brug for kyndig vejledning i opstarten – men også behov for netværksmøder med andre frivilligenetværk med samme interesse. Vi foreslår derfor, at kommunen også iværksætter årlige netværksmøder på tværs af byen hvor græsningslaug fra Utterslev mose mødes med tilsvarende fra Damhusengen, Tippen, Amagerfælled – eller hvor de nu findes. Og tilsvarende for andre typer af frivillige initiativer.

Mere grønt i byen:

Endnu et initiativ som ligger fint i tråd med Bispebjerg Lokaludvalgs ønsker. Bispebjerg Lokaludvalg ønsker flere gadetræer, grønne åndehuller og dyrkningshaver. Der er allerede i bydelen taget initiativ til NV Autopark på en gammel industrigrund og flere af de store boligforeninger har igangsat dyrkningshaver på fællesarealerne. Vi ønsker at støtte op om initiativerne, skabe netværk mellem dem og inspirere til nye initiativer. Herudover er der netop opstartet områdefornyelse i Fuglekvarteret, og et af deres mål er at skabe nyttehaver

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 4 / 5

på de anlagte forhaver til husene, som præger området.

Støt med dit skod:

Bispebjerg Lokaludvalg ser i højere grad indsatsen som en del af den normale drift i kommunen. Der foreligger naturligvis en opgave i adfærdsbearbejdning hos befolkningen om, at cigaretskod ikke skal smides på gaden. Det lyder som en god idé med opsætning af særlige beholdere, men vi har svært ved at se, hvordan indsatsen har en agenda21 dimension og dermed sin berettigelse i denne plan.

Alternativer til egen bil:

Det er en god idé at fremme cyklismen, det har en sundhedsmæssig effekt, skaber mindre forurening i byen, når vi vælger cyklen frem for bilen og så skaber det også mere plads i den tætte by, hvis antallet af privatbiler forsvinder fra gaderne. Delebiler er også et alternativ til egen bil, som der bør være fokus på under dette emne. I Bispebjerg Lokaludvalg har vi lavet et cykelkort med spændende ruter i bydelen, som kan inspirere borgerne til at opleve bydelen på cykel. Herudover har lokaludvalget fokus på de ”missing links” der findes i cykelstinet. Cykelstinet skal være i orden for at kunne fremme cyklisme.

Under alternativer til egen bil skal der også fokus på gode forhold for fodgængere.

Flere elbiler til Københavnerne:

Vi ser det som en vigtig indsats, men forventer ikke at spille en rolle indenfor området.

Mere og sjovere cykling i byen:

Det lyder som en spændende idé med cykel-være-værksteder hvor borgerne kan få hjælp til vedligeholdelse af cykler. Her i Bispebjerg har vi Bolsjefabrikken, som allerede er aktive med deres eget cykelværksted. Herudover kunne man tænke sig, at tankstationer etablerer cykel-puslepladser, hvor cyklen kan få et tjek og kæden smøres – lig den service man kan få til sin bil.

Samspil med københavnerne om grøn innovation:

Vi ser det som en spændende idé med et sådant dialogforum, men da indholdet er uforudsigeligt, er det også svært at svare på Bispebjerg Lokaludvalgs rolle i projektet.

Samspil med virksomheder om grønne handlemuligheder

Projektet retter sig ikke mod Bispebjerg Lokaludvalg.

Klimabevidst arbejdskultur hos virksomheder

Her kan Bispebjerg Lokaludvalg hjælpe med at pege på relevante firmaer i lokalområdet.

Klimaambassadører på byens skoler

Her ser vi gode muligheder for at indtænke et projekt omkring affaldsvaner, som erstatning for det selvstændige projekt ”Støt med dit skod”.

Interaktion med københavnerne om ny teknologi

Projektet retter sig ikke mod Bispebjerg Lokaludvalg.

Med venlig hilsen

Alex Heick
Formand
Bispebjerg Lokaludvalg

Winni Sjelle
Næstformand
Bispebjerg Lokaludvalg

Bispebjerg

LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 5 / 5

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

